

= ज्ञापक 2: फलम् MBh. 12, 7260.

1. ज्ञाबालि (von ज्ञाबालि) metron. des Mahāçāla ÇAT. Ba. 10, 3, 2, 1. 6, 4, 1. des Satjakāma 13, 5, 2, 1. 14, 6, 40, 14. 9, 2, 19. AIT. Ba. 8, 7. KĪND. Up. 4, 4, 1. Verfasser eines Gesetzbuches (vgl. ज्ञाबालि) KULL. zu M. 2, 13. 4, 129. 5, 84 (überall ज्ञाबाल). ज्ञाबालश्रुति 6, 38 (vgl. Ind. St. 2, 73. Verz. d. B. H. No. 1283). Verfasser eines medic. Werkes BRAHMAVAIV.-P. in Verz. d. Oxf. H. 22, a, 2 v. u. 22, b, 8. pl. PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 56. N. einer Schule Ind. St. 1, 263. 2, 72. 73. 3, 262. fg. 277. fg. ज्ञाबालगृह्यतयः 1, 398. ज्ञाबालोपनिषद् 302. 2, 71. fgg. 3, 325. मकृज्ञाबाल P. 6, 2, 38.

2. ज्ञाबाल m. Ziegenhirt AK. 2, 10, 11. H. 889. ज्ञाबाल TRIK. 2, 10, 5. Eine Verstümmelung von ज्ञापाल.

ज्ञाबालायन (von 1. ज्ञाबाल) m. N. pr. eines Lehrers BṚH. ĀR. Up. 4, 6, 2.

ज्ञाबालि (ज्ञाबालि) patron. von ज्ञाबाल (ज्ञाबाल) P. 2, 4, 58, Vārt. 2. N. pr. eines alten Weisen MBh. 3, 8265. 13, 254. KĀD. in Z. d. d. m. G. 7, 583. Verfasser eines Gesetzbuches (vgl. ज्ञाबाल) KULL. zu M. 4, 82. Ind. St. 1, 233. एकतश्च द्वितश्चैव त्रितो ज्ञाबालिकश्यैषी VARĀH. BṚH. S. 47, 63. ein Priester des Daçaratha R. 1, 11, 6. 69, 4. 2, 67, 2.

ज्ञाबालिन् m. pl. N. pr. einer Schule: °लिनामुपनिषत् Ind. St. 3, 325. ज्ञामर्मा 1) adj. f. ई von Ġamadagni (Ġamadagnja gaṇa काएवादि zu P. 4, 2, 111) herrührend u. s. w.: आप्रो ÇAT. Ba. 13, 2, 2, 14. ĀÇV. ÇA. 3, 2. — 2) patron. pl. ĀÇV. ÇA. 12, 10. — 3) m. Bez. eines Katuraha KĀTU. ÇA. 23, 2, 13. 14. LĀTU. 9, 12, 1.

ज्ञामर्माय patron. von ज्ञामर्मा (vgl. ज्ञामर्माय): तस्मात्पलितौ ज्ञामर्मायौ (in unserer Handschr. fehlt das Tonzeichen auf म) न संज्ञानाते TS. 6, 7, 9, 1.

ज्ञामर्मेय dass.: भार्गवं जा° R. 1, 74, 17.

ज्ञामर्माय 1) adj. dem Ġamadagni oder seinem Sohn Ġamadagnja gehörig, ihn betreffend u. s. w.: धनुस् R. 1, 73, 3. उपाख्यान MBh. 1, 332. प्राडुर्भाव HARIV. 2313. — 2) patron. gaṇa गर्गादि zu P. 4, 1, 105. Vop. 7, 1. 3. ĀÇV. GRHJ. 1, 7. Schol. zu KĀTU. ÇA. 3, 3, 12. राम (परशुराम) H. 848. MBh. 3, 511. 985. 5095. 14012. 7, 2427. R. 1, 74, 23. 2, 21, 33. Bhāg. P. 9, 16, 25. pl. PRAVARĀDHJ. in Verz. d. B. H. 60. — 3) m. Bez. eines Katuraha MAÇ. in Verz. d. B. H. 73 (7, 5).

ज्ञामर्माय adj. wird von SĪJ. ungrammatisch in ज्ञा + अमर्मा die Geschöpfe unsterblich machend zerlegt, wobei noch zu bemerken ist, dass अमर्मा überhaupt nicht zu belegen ist. Das Wort geht viell. auf eine mit चम् verwandte Wurzel जम् zurück und ist Beiwort der Milch: कृक्षा सती रूशता धामिनिषा जामर्मेया पर्यसा पोपाय RV. 4, 3, 9.

ज्ञामल = यामल in कृष्ण°, ब्रह्म° (s. u. गौराङ्ग), रुद्र°, विष्णु°; vgl. Verz. d. Oxf. H. No. 143.

ज्ञामा (Nebenform von जामि) f. Schwiegertochter: अन्यत्र जामया सार्धं प्रजानां पुत्र ईक्षते । इक्षितान्यत्र ज्ञातेन पुत्रेणापि विशिष्यते ॥ MBh. 13, 2474.

ज्ञामातर (ज्ञा + मातर der ein Haus, etnen neuen Stamm bildet Nir. 6, 9; eher mit जामा = जामि in Verbindung stehend) Up. 2, 91. Decl. Vop. 3, 65. 1) Tochtermann AK. 2, 6, 1, 32. H. 518. an. 3, 263. MED. t.

110. अश्वीर इव जामाता RV. 8, 2, 20. Vāju heisst बह्वृजामाता 26, 21, 22. — JĀG. 1, 220. MBh. 1, 4533. 4, 2844. 5, 3641. HARIV. 6604. R. 1, 8, 26. 2, 30, 3 (°मातरम्). KUMĀRAS. 7, 55. PAÑKĀT. 46, 23. KATHĀS. 1, 35 (°मातरम्). VID. 334. ÇĀNGĀRAT. 11. Bhāg. P. 4, 2, 3. 3, 1. 9, 3, 22. — 2) Ehegatte, = वधुभ, धव H. an. MED. — 3) eine Art Sonnenblume (सूर्यावर्त) TRIK. 3, 3, 157. H. an. MED. — Vgl. यामातर.

ज्ञामातृक (von जामातर) adj. vom Tochtermann herrührend: °प्रभाव PAÑKĀT. 46, 19. Könnte auch m. = जामातर Schwiegersohn sein; vgl. यामातृक.

ज्ञामातृत्व (wie eben) n. das Verhältniss zum Tochtermann PAÑKĀT. 48, 23.

जामि (von जन्) 1) adj. a) leiblich verschwistert; seltener vom Bruder (जामिर्भाता), häufig von der Schwester gebraucht und zwar sowohl स्वसा जामि: (RV. 1, 123, 5. 185, 5. 3, 1, 11. 9, 65, 1. 89, 4) als जामि ohne Beisatz. Vgl. पिता जनिता, माता जनित्री. subst. Geschwister. Nir. 4, 20. 3, 6. जामि: सिन्धूना धातेव स्वस्राम् 1, 65, 7 (4). अघातर इव जामयः AV. 1, 14, 1. 17, 1. 5, 30, 5. 6, 120, 2. RV. 3, 2, 9. 31, 2. TBa. 1, 7, 2, 6. (द्यावपृथिवी) जामि स्येनो मिथुना समौकसा RV. 1, 159, 4. जामयो गिरः 8, 91, 13. यत्र जामयः कृपावन्नजामि 10, 10, 10. Schwestern heissen häufig die Finger NAIGH. 2, 5. सं द्योभिः स्वसृभिः तोति जामिभिः RV. 9, 72, 3. दशभिर्जामिभिर्पतः 28, 4. 26, 5. 37, 4. 1, 23, 16. Die sieben Schwestern sind die sieben धीतयः (s. u. धीति) beim Soma-Dienst: समु वा धीभिर्स्वरन्दिह्वतीः सप्त जामयः RV. 9, 66, 8; vgl. 8, 4. 15, 8. समीचीनासं आसते हेतारः सप्त-ज्ञामयः 9, 10, 7. Vom leiblichen Sohn scheint das Wort gebraucht zu sein in der Stelle: आ जामिर्त्के अव्यत भुजे न पुत्र आयेयोः 101, 14. — b) verwandt überh.; angehörig; eigen, heimisch, gewohnt; auch subst.: तवं जामयो वयम् RV. 1, 31, 10. कस्ते जामिर्नानामग्ने 75, 3. 4. 124, 6. जामिमजामिं प्र मृणोक्ति शत्रून् 4, 4, 5. 1, 100, 11. 6, 25, 3. नापिर्न सखा न जामिः 4, 25, 6. 1, 71, 7. उडु स्तोमोसो अश्विनौरबुधं जामि ब्रह्माण्युषसंश्रु देवीः die gewohnten heiligen Sprüche 7, 72, 3. जामि जुवत् आयुधम् 8, 6, 3. 10, 8, 7 (vgl. पित्र्याण्ययुधानि 8). धनुः 8, 61, 4. — 2) f. a) in der nachved. Sprache nach den Lexicc.: Schwester u. tugendhafte Frau AK. 3, 4, 22, 144. H. 553. an. 2, 323. In den uns vorliegenden Stellen erscheint das Wort entweder im pl. oder im comp., die Bed. Schwester ist hier und da zulässig, aber nirgends nothwendig; überall dagegen passt die Bed. eine weibliche Verwandte des Hausvaters, insbes. die Schwiegertochter: शोचति जामयो (KULL.: भगिनी गृह्यतिसंवर्धनोयसंनिकितसपिण्डस्त्रियश्च पत्नीडुहितृष्णाद्याः) यत्र विनश्यत्याशु तत्कुलम् (तदा चैतत्कुलं नास्ति यदा शोचति यामयः MBh. 13, 2489) M. 3, 57. जामयो यानि गेहानि शपत्यप्रतिपूजिताः । तानि कृत्याकृतानीव विनश्यति समततः ॥ 58. यामीशप्तानि गेहानि निकृतानीव कृत्याया । नैव भाति न वर्धते श्रिया कृतानी MBh. 13, 2490. जामयः पूजिताः कश्चित्तव गेहे 15, 683. मातृपित्रितृशिश्रातृजामिसंबन्धिमातृलैः (hier viell. geradezu Schwester) — विवदं वर्जयित्वा JĀG. 1, 157. मातापितृयो जामिभिर्भात्रा पुत्रेण भार्यया । इक्षित्रा दासवर्गेण विवादं न समाचरेत् MBh. 12, 8868. जामयो ऽप्सरसो लोके (प्रभविज्ञवः) 8871. जामिज्ञामातृपार्षदान् Bhāg. P. 4, 28, 16. अन्याश्च जामयः पाण्डोर्जातयः समुताः स्त्रियः 1, 13, 4. Die Form जामि (s. oben MBh. 12, 8868) erwähnt ÇABDAR. im ÇKDR: सजामि mit seinem Weibe verbunden RĪGĀ-TAR. 1, 257 falsche